

Evaluatie van de implementatiefase van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen, setting sport

Resultaten proces- en effectevaluatie

Drs. L. Ooms
Dr. C. Veenhof

Bijlage: Nederlandse Triathlon Bond (NTB), Trio-Triathlon

1.1 Algemeen

Sportbond : Nederlandse Triathlon Bond (NTB)

Sportproject : Trio-Triathlon

Projectomschrijving (inhoud sportproject):

Triathlon wordt nog vaak als de ultieme duursport gezien. De Nederlandse Triathlon Bond (NTB) biedt een laagdrempelige variant aan op de traditionele triathlon: de Trio-Triathlon. Hierbij worden de drie afzonderlijke disciplines van een triathlon (zwemmen, fietsen en hardlopen) gezamenlijk in estafetteverband afgelegd door drie afzonderlijke sporters. Er kan zowel mee worden gedaan aan lange- als korteaafstandstriathlons. Trio-Triathlon is met name bedoeld voor semi-actieve sporters. De korte afstanden zijn ook geschikt voor beginnende sporters. De deelnemers zijn afkomstig van partnersportverenigingen uit de atletiek, het wielrennen en zwemmen en uit de ongeorganiseerde sport. Ook worden deelnemers geworven via het onderwijs (scholierentrio's) en het bedrijfsleven (bedrijventrio's). Voor het concept Trio-Triathlon werkt de NTB samen met onder andere evenementorganisatoren en (triathlon)verenigingen. Bij (triathlon)verenigingen kunnen de deelnemers zich in de weken of dagen voorafgaand aan een trio-evenement voorbereiden. Daarnaast wordt een vervolgaanbod (bij verenigingen) gestimuleerd zodat meer deelnemers lid worden van de verenigingen/sportbond. Dit kan door middel van een regulier lidmaatschap waarbij bij verenigingen structureel getraind kan worden of op basis van daglicenties voor evenementen.

Doelstellingen:

Deelnemers op een laagdrempelige manier kennis laten maken met de triathlonsport. Daarnaast het werven van meer leden voor de verenigingen/sportbond en ervoor zorgen dat meer mensen gaan voldoen aan de Combinorm.

Doelgroep: Er wordt vooral gericht op semi-actieve sporters in de leeftijd van 12-18 jaar en 25-45 jaar.

Totale duur (start-eind): De trio-evenementen zijn eenmalige activiteiten. Een voorbereidingstraject bestaat uit een trainingsperiode van meerdere weken voorafgaand aan een evenement bij een vereniging. Een clinic ter voorbereiding op een evenement duurt één tot drie uur (eendaagse clinics).

Frequentie lessen (aantal lessen per week, totaal aantal lessen): Per evenementorganisator wordt er meestal één trio-evenement, soms meerdere evenementen aangeboden per jaar. Een vereniging biedt meestal een voorbereidingstraject aan voor één evenement per jaar. Indien het voorbereidingstraject bestaat uit een trainingsperiode van meerdere weken, dan worden er wekelijks trainingen aangeboden. Hiervoor is een cursus Trio-Triathlon ontwikkeld bestaande uit een stappenplan, voorbeeldtrainingen per week, programma's om gedurende de week thuis te doen en achtergrondinformatie en tips voor

de betrokken trainers en de lokale projectleider. Clinics worden één keer of enkele malen aangeboden voorafgaand aan een evenement.

Duur lessen: De duur van een evenement/trioparcours verschilt. Dit is afhankelijk van de afstanden die worden afgelegd door de trio's/een trio. Een training zal ongeveer één uur in beslag nemen. Een clinic duurt één tot drie uur (theorie en praktijk).

Bereik per les/locatie (aantal deelnemers per les/locatie): Dit wisselt per evenement en per vereniging.

Website: www.nedtriathlonbond.org

1.2 Doelstellingen van het sportproject

Doelstellingen in het kader van de implementatiefase van het NASB, setting sport:

Algemene doelstellingen:

- Het aanbieden van gevarieerde, laagdrempelige duursportactiviteiten gericht op het verbeteren van de gezondheid en fitheid van Nederlanders, m.n. in de leeftijdscategorie 25-45 jaar (jong- en ouder-werkenden) zodat zij gaan voldoen aan de geformuleerde Combinorm.
- Het aanbieden van trio-activiteiten als kennismakingsactiviteit voor scholieren in de leeftijd tussen 12 en 18 jaar.
- Het stimuleren van reeds sportende Nederlanders (semi-actieven) tot een actiever en gevarieerder bewegingspatroon door middel van duursportactiviteiten in teamverband. Gemikt wordt op een groei van 25% w.b. het aantal semi-actieven normactief maken.
- Het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden tussen de NTB, KNWU, KNZB en de Atletiekunie en hun verenigingen gericht op het ontwikkelen van een samenhangend sportaanbod voor hun sporters en nieuwe sporters.
- Het leveren van een substantiële bijdrage aan het realiseren van de beoogde ledengroei van de NTB van 8.500 leden in 2006 naar 15.000 leden in 2012.

Specifieke doelstellingen per jaar:

- In 2008 wordt het aantal triathlonverenigingen uitgebreid tot 20 en in 2009/2010 tot 40. Hierbij worden de nieuwe verenigingen ondersteund door de 11 verenigingen die al in 2007 geparticipeerd hebben.
- Het aantal deelnemende evenementenorganisaties wordt in 2008 uitgebreid tot 20 en in 2009/2010 tot 40. Hierbij worden de nieuwe evenementorganisaties ondersteund door de 11 evenementorganisaties die al in 2007 geparticipeerd hebben. Elke evenementorganisatie wordt gevraagd om eenmaal per jaar een trio-activiteit te organiseren.
- Het aantal deelnemende bedrijven en scholen neemt toe tot 10/10 in 2008 en 20/20 in 2009 en 2010.
- Het aantal ondersteunende partnerverenigingen van de KNZB, KNWU en Atletiekunie neemt per sportbond toe tot 5 in 2008, 10 in 2009 en 20 in 2010.
- Het aantal trio's dat binnen elke vereniging wordt opgevangen en voorbereid op de betreffende trio-activiteiten neemt toe tot 10 trio's in 2008, 15 in 2009 en 20 trio's in 2010. De deelnemende verenigingen bieden deze voorbereiding op een trio-evenement voor één evenement per jaar aan. Dat betekent dus in 2008 een opvang van 20 verenigingen maal 10 trio's à 3 personen is 600 personen. Voor 2009 betekent dat een

opvang van 40 verenigingen maal 15 trio's à 3 personen is 1.800 personen. Voor 2010 tenslotte is dat 40 verenigingen maal 20 trio's à 3 personen is 2.400 deelnemers. Hier geldt wel een verhouding van $\frac{1}{4}$ scholieren en $\frac{3}{4}$ jong-/ouder-werkenden.

- Aan de trio-evenementen nemen in 2008, naast de binnen de verenigingen voorbereide 200 trio's, op basis van open inschrijving nog eens 200 trio's deel. In 2009 zijn dat 600 trio's die via de verenigingen zijn voorbereid op het evenement en nog eens 600 trio's via open inschrijving. Voor 2010 wordt als resultaat gesteld 800 trio's die via de verenigingen worden opgevangen en nog eens 800 trio's die via open inschrijving gaan deelnemen. Deze laatstgenoemde trio's nemen deel op basis van de algemene publiciteit rond het trio-evenement maar ook en vooral door toeleiding vanuit de betrokken zwem-, atletiek- en wielrenverenigingen uit de directe omgeving van de betrokken triathlonverenigingen en organisatoren.
- Doordat deelnemende trio's worden opgevangen in de triathlonverenigingen en daar worden voorbereid op het evenement is de stap naar een lidmaatschap bij deze verenigingen relatief laag. De betreffende verenigingen zullen worden gestimuleerd tot "goed gastheerschap" waardoor er zoveel mogelijk personen lid worden.
- Samenvattend wordt er gestreefd naar een trio-participatie (trio's) van 400 in 2008, 1.200 in 2009 en 1.600 in 2010. Dit betekent een actieve deelname van in totaal 9.600 personen: 1.200 personen aan 20 evenementen in 2008, 3.600 personen aan 40 evenementen in 2009 en 4.800 personen aan 40 evenementen in 2010.
- De intentie is om 25% van de nieuwe deelnemers te binden aan de triathlonverenigingen, oftewel: In 2008 van ± 100 scholierentrio's (75) en ± 300 overige trio's (225) 300 nieuwe leden (75+225). In 2009 van ± 300 scholierentrio's (225) en ± 900 overige trio's (675) 900 nieuwe leden (225+675). In 2010 van ± 400 scholierentrio's (300) en ± 1.200 overige trio's (900) 1.200 nieuwe leden (300+900). In de periode 2008-2010 betekent dit 2.400 nieuwe leden.
- Het activeren van in totaal 3.000 deelnemers (840 inactief > semi-actief, 2.160 semi-actief > normactief).

Doelstellingen in het kader van de intensiveringsaanvraag van het NASB, setting sport 2008-2010:

Niet van toepassing.

1.3 Procesevaluatie

Hieronder worden de meningen en ervaringen van de geïnterviewden weergegeven:

1.3.1 Algemeen verloop van sportproject

Volgens de NTB is het project goed verlopen, met name met betrekking tot groei, bekendheid, draagvlak en acceptatie van Trio-Triathlon. Voor de projectperiode bestond de variant "Trio-Triathlon" al, maar organisaties zagen geen meerwaarde in het aanbieden van een Trio-Triathlon en andere atleten namen de trio-deelnemers vaak niet serieus (ze vonden ze maar "lastig"). Gedurende de projectperiode groeide het draagvlak voor Trio-Triathlon en werd het meer geaccepteerd. Nu bieden heel veel organisaties een Trio-Triathlon aan (naast een triathlon) en trio-deelnemers hebben vaak een eigen start en/of zijn herkenbaar aan eigen startnummers. Hierdoor hebben de andere atleten geen "last" van de trio-deelnemers. Organisaties zijn gegroeid door Trio-Triathlon en de NTB ziet dat sommige trio-deelnemers later aan een "gewone" triathlon meedoen. Naar de mening van de NTB waren de meeste doelstellingen te ambitieus geformuleerd en de doelstellingen

aangaande scholieren Trio-Triathlons en het aanbieden van voorbereidingstrajecten zijn niet gehaald. Voor wat betreft het aanbieden van voorbereidingstrajecten, is er wel een voorbereidingscursus ontwikkeld, maar deze is niet door verenigingen gebruikt. Daarnaast vond de NTB het erg lastig om het project te monitoren en de “echte” resultaten, naast de behaalde deelnemersaantallen, in kaart te brengen. Gevoelsmatig weet de NTB dat er meer positieve effecten zijn, alleen kan zij ze niet aantonen met concrete cijfers.

1.3.2 Bevorderende en belemmerende factoren bij implementatie van het sportproject

De belangrijkste bevorderende factoren die genoemd zijn:

- Draagvlak voor Trio-Triathlon/acceptatie van Trio-Triathlon: Doordat Trio-Triathlon voortdurend onder de aandacht is gebracht en op allerlei manieren is gestimuleerd (bijvoorbeeld door financiële ondersteuning van evenementorganisaties), is het nu algemeen aanvaard.
- De groei van het aantal deelnemers: Gedurende de projectperiode is het aantal trio-deelnemers enorm toegenomen. De trio-deelnemers zijn hierdoor meer “zichtbaar” geworden.
- Het hebben van een aparte start en/of aparte startnummers voor trio-deelnemers: De trio-deelnemers hebben nu vaak een eigen start en/of eigen startnummers. Hierdoor wordt deelname laagdrempeliger en lopen triathlondeelnemers en trio-deelnemers elkaar niet in de weg.

De belangrijkste belemmerende factoren die genoemd zijn:

- Het implementeren van het voorbereidingstraject: De NTB heeft hier veel tijd in gestoken, maar helaas zonder het gewenste resultaat. Het voorbereidingstraject, zoals de NTB voor ogen had (namelijk een gestructureerde cursus van tien weken), is door geen enkele vereniging geïmplementeerd. De samenwerking tussen verenigingen en evenementorganisaties met betrekking tot het aanbieden van een voorbereidingstraject is niet van de grond gekomen. Verenigingen en organisaties hadden veelal geen tijd en mankracht (kader) om een voorbereidingstraject op deze manier aan te bieden. Daarnaast bleek dat er weinig behoefte was onder trio-deelnemers om aan zo'n lange voorbereidingscursus deel te nemen (bij Trio-Triathlon heb je drie atleten, die elk één onderdeel (sport) doen). In het laatste jaar heeft de NTB het voorbereidingstraject “losgelaten” en zich meer gericht op evenementorganisaties (het aantal deelnemers aan Trio-Triathlon evenementen). Zij heeft evenementorganisaties, die nog geen Trio-Triathlon aanboden, gestimuleerd om Trio-Triathlon aan te bieden. Zij heeft verenigingen en evenementorganisaties wel gewezen op de beschikbaarheid van het draaiboek (van de voorbereidingscursus).
- De algemene beperkingen van een triathlon/Trio-Triathlon evenement: Voor een triathlon/Trio-Triathlon evenement moeten wegen worden afgezet. Daarnaast moet zwemwater beschikbaar zijn. Dit is niet altijd mogelijk/beschikbaar.
- Het succes van de triathlonsport in het algemeen: Veel triathlonevenementen waren zo succesvol qua aantal deelnemers, dat er geen ruimte was op het parcours voor (extra) trio-deelnemers.
- Te weinig mankracht (vrijwilligers) bij verenigingen.

1.3.3 Deelnemers aan het sportproject

Werving van deelnemers

De werving vindt lokaal plaats door verenigingen en evenementorganisaties. De gebruikte wervingsmethode varieert per vereniging/evenementorganisatie. De NTB ondersteunt wel met promotiematerialen. In het laatste jaar is door verenigingen en evenementorganisaties meer gebruik gemaakt van sociale media.

Beoogde doelgroep bereikt?

De leeftijdsgroep van 25-45 jaar is bereikt, de leeftijdsgroep van 12-18 jaar (scholieren) niet. De NTB weet niet precies hoe actief de deelnemers waren voor deelname.

Draagvlak bij de doelgroep

Door een laagdrempelig concept wordt er draagvlak verkregen bij een groep die niet aan een triathlon mee zou doen.

Lidmaatschap

De deelnemers kunnen lid worden van de bond of een vereniging (dit kan een triathlonvereniging zijn maar ook bijvoorbeeld een atletiekvereniging of een zwemvereniging). Als men niet lid is van de bond of een triathlonvereniging moet men bij deelname aan een Trio-Triathlon een daglicentie kopen.

1.3.4 Tijdsplanning

Het project is niet helemaal volgens tijdsplanning uitgevoerd. Met name het ontwikkelen van een voorbereidingscursus en het werven van verenigingen heeft veel meer tijd en moeite gekost dan verwacht. Uiteindelijk hebben deze inspanningen niet het gewenste resultaat opgeleverd, want geen enkele vereniging heeft de voorbereidingscursus van de NTB gebruikt. Halverwege de projectperiode heeft de NTB zich niet verder ingespannen om verenigingen te werven voor de voorbereidingscursus, maar heeft zij zich meer gericht op de ondersteuning van evenementorganisaties.

1.3.5 Zijn de einddoelstellingen die in het projectplan zijn geformuleerd behaald?

- Het aanbieden van gevarieerde, laagdrempelige duursportactiviteiten gericht op het verbeteren van de gezondheid en fitheid van Nederlanders, met name in de leeftijdscategorie 25-45 jaar (jong- en ouder-werkenden) zodat zij gaan voldoen aan de geformuleerde Combinorm: Met Trio-Triathlon heeft de NTB laagdrempelige duursportactiviteiten aangeboden. De leeftijdsgroep van 25-45 jaar is bereikt. De NTB weet niet of meer mensen zijn gaan voldoen aan de Combinorm. Volgens de resultaten van de effectevaluatie heeft Trio-Triathlon niet geleid tot meer mensen die voldoen aan de Combinorm.
- Het aanbieden van trio-activiteiten als kennismakingsactiviteit voor scholieren in de leeftijd tussen 12 en 18 jaar: Binnen het NASB project heeft de NTB zich niet gericht op scholieren (buiten het NASB wel).
- Het stimuleren van reeds sportende Nederlanders (semi-actieven) tot een actiever en gevarieerder bewegingspatroon door middel van duursportactiviteiten in teamverband. Gemikt wordt op een groei van 25% wat betreft het aantal semi-actieven normactief maken: Uit de resultaten van de effectevaluatie blijkt dat de deelnemers aan Trio-Triathlon niet meer zijn gaan bewegen. Daarnaast voldeed reeds 92% van de deelnemers bij aanvang aan de Combinorm.

- Het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden tussen de NTB, KNWU, KNZB en de Atletiekunie en hun verenigingen gericht op het ontwikkelen van een samenhangend sportaanbod voor hun sporters en nieuwe sporters: In het kader van het Trio-Triathlon project heeft de NTB niet samengewerkt met deze sportbonden. Buiten het NASB is wel samengewerkt met deze sportbonden.
- Het leveren van een substantiële bijdrage aan het realiseren van de beoogde ledengroei van de NTB van 8.500 leden in 2006 naar 15.000 leden in 2012: Er zijn nu ongeveer 17.000-18.000 leden (inclusief daglicentiehouders), waardoor de doelstelling is gehaald.
- Het aantal betrokken triathlonverenigingen: Het doel was dat 40 triathlonverenigingen de voorbereidingscursus van de NTB zouden aanbieden. De NTB heeft het draaiboek van de cursus onder verenigingen verspreid. Er is echter geen enkele vereniging geweest die de tien weken durende voorbereidingscursus van de NTB heeft aangeboden.
- Het aantal deelnemende evenementenorganisaties: Er hebben in totaal 66 evenementenorganisaties actief geparticipeerd in het Trio-Triathlon project. Deze organisaties zijn (financieel en materieel) ondersteund door de NTB en hebben één of meerdere keren een Trio-Triathlon evenement georganiseerd. Het einddoel was 40 deelnemende evenementorganisaties, die elk eenmaal per jaar een Trio-Triathlon zouden organiseren. Deze doelstelling is gehaald.
- Het aantal deelnemende bedrijven en scholen: Het doel was in totaal 20 deelnemende bedrijven en 20 deelnemende scholen. De NTB heeft binnen het NASB project niet ingezet op participatie van bedrijven en scholen. Lokaal hebben wel bedrijven en scholen deelgenomen aan Trio-Triathlons. De NTB heeft echter geen zicht op de aantallen.
- Het aantal ondersteunende partnerverenigingen van de KNZB, KNWU en Atletiekunie: Het doel was om per bond 20 partnerverenigingen te hebben. De NTB heeft binnen het NASB project niet (specifiek) ingezet op participatie van partnerverenigingen. Lokaal hebben triathlonverenigingen en evenementorganisaties wel samengewerkt met zwem-, wielren- en atletiekverenigingen. Daarnaast zijn sommige triathlonverenigingen lid van meerdere bonden (bijvoorbeeld Atletiekunie en NTB).
- Het aantal deelnemers/trio's dat binnen verenigingen is opgevangen en voorbereid: Het doel was dat 4.800 deelnemers/1.600 trio's (25% scholieren en 75% jong-/ouderwerkenden) binnen verenigingen zouden worden opgevangen en voorbereid. Geen enkele vereniging heeft de tien weken durende voorbereidingscursus van de NTB aangeboden. Er zijn dus geen deelnemers/trio's binnen een vereniging voorbereid met de voorbereidingscursus van de NTB. Hierbij opgemerkt dat er verenigingen en evenementorganisaties waren die hun eigen voorbereidingsprogramma (soms konden Trio-Triathlon deelnemers aansluiten bij een voorbereidingscursus voor triathlondeelnemers) aanboden. De NTB heeft geen zicht op het aantal deelnemers aan deze voorbereidingsprogramma's.
- Het aantal deelnemers/trio's dat via open inschrijving heeft meegedaan: De einddoelstelling was dat 4.800 deelnemers/1.600 trio's via open inschrijving mee zouden doen aan een Trio-Triathlon evenement. Er waren in totaal ongeveer 13.014 mensen (5.005 trio's en duo's¹³) die via open inschrijving hebben meegedaan. Hierbij opgemerkt dat er dubbeltellingen kunnen zijn (mensen die aan meerdere evenementen hebben deelgenomen). De einddoelstelling is gehaald en zelfs ruim overschreden.

¹³ Er waren zowel trio- als duo-evenementen. Om het aantal trio's/duo's te krijgen is het aantal deelnemers gedeeld door 2,6.

- Doordat deelnemende trio's worden opgevangen in de triathlonverenigingen en daar worden voorbereid op het evenement is de stap naar een lidmaatschap bij deze verenigingen relatief laag. De betreffende verenigingen zullen worden gestimuleerd tot "goed gastheerschap" waardoor er zoveel mogelijk personen lid worden: Deze doelstelling is niet gehaald. Zoals reeds vermeld, zijn geen deelnemers/trio's voorbereid binnen een vereniging met de voorbereidingscursus van de NTB.
- Totaal aantal deelnemers/trio's: Het einddoel was deelname van in totaal 9.600 deelnemers/3.200 trio's, waarvan 50% is voorbereid binnen verenigingen en 50% via open inschrijving heeft deelgenomen. Er zijn geen deelnemers/trio's binnen verenigingen voorbereid met de voorbereidingscursus van de NTB. Als alleen wordt gekeken naar het aantal deelnemers/trio's dat via open inschrijving heeft deelgenomen (13.014 deelnemers/5.005 trio's en duo's), dan is het einddoel gehaald en zelfs ruim overschreden.
- Doorstroom naar de georganiseerde sport ("vaste leden"): Voor het jaar 2008 is het onbekend hoeveel deelnemers aan Trio-Triathlon evenementen zijn doorgestroomd naar een vereniging/de bond (de NTB kon dit destijds niet meten). Vanaf 1 januari 2009 tot en met 30 juni 2011 waren er 9.239 deelnemers aan Trio-Triathlon evenementen. Hiervan was 81% (7.470 deelnemers) bij inschrijving voor het evenement niet lid van de NTB. Van de 7.470 niet-leden is 2.7% (202 deelnemers) lid geworden van de NTB (individueel lid of verenigingslid). Het einddoel was om 25% van de deelnemers (25% van 9.600 deelnemers = 2.400 deelnemers) te binden aan triathlonverenigingen/de bond. Dit doel is (zowel absoluut als relatief gezien) niet behaald. Hierbij opgemerkt dat, formeel gezien, iemand meetelt als lid, als minimaal € 5,- wordt afgedragen aan de bond. In die zin zouden veel daglicentiehouders meetellen als lid. Dit zijn echter "niet vaste" leden. Als de daglicentiehouders mee worden gerekend, dan zou de einddoelstelling zijn gehaald. Het Trio-Triathlon project heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het aantal daglicentiehouders. Gedurende het project zijn echter wel de eisen voor deelname aangepast. Voorheen had elke deelnemer (dus ook elke atleet in een trio) een (dag)licentie nodig. De NTB vond dat dit deelname aan een Trio-Triathlon evenement niet echt bevorderde. Daarom hoefde maar één van de drie deelnemers (van een trio) een (dag)licentie te hebben. Voor het aantal (dag)licentiehouders heeft dit een "negatief" effect gehad, maar de NTB vond deelnemersaantallen in dit geval belangrijker (ook als stimulans voor de organisaties). Zij wilde dat zoveel mogelijk mensen zouden kennismaken met de sport.
- Het activeren van in totaal 3.000 deelnemers (840 inactief > semi-actief, 2.160 semi-actief > normactief): Op basis van de resultaten uit de proces- en effectevaluatie blijkt dat er geen deelnemers zijn geactiveerd, waardoor de doelstelling niet is gehaald.

In het algemeen zijn de doelstellingen met betrekking tot deelnemersaantallen, organisaties en evenementen behaald. De doelstellingen aangaande het aanbieden van een voorbereidingstraject, scholieren Trio-Triathlons en het verkrijgen van nieuwe leden zijn niet gehaald. Wat betreft de doorstroom ("vaste leden"), merkt de NTB op dat de doelstelling te ambitieus was. Verder vindt zij het belangrijker dat mensen deelnemen aan Trio-Triathlon dan dat zij lid worden.

1.3.6 Ontwikkelde producten tijdens implementatiefase NASB, setting sport

Er zijn allerlei materialen ontwikkeld die tijdens Trio-Triathlons worden gebruikt of worden ingezet om de evenementen te promoten. Ook is een voorbereidingscursus ontwikkeld en een website waar men zich online kan inschrijven.

1.3.7 Samenwerking met en betrokkenheid van sportverenigingen (indien van toepassing)

Wat betreft het aanbieden van de voorbereidingscursus van de NTB (opvangen van deelnemers) was de samenwerking niet goed en de betrokkenheid laag. Geen enkele vereniging heeft de tien weken durende voorbereidingscursus van de NTB aangeboden. Verder waren verenigingen betrokken bij het organiseren van Trio-Triathlon evenementen (hierbij opgemerkt dat evenementen in het algemeen worden georganiseerd door evenementorganisatoren). De samenwerking op dit gebied verliep goed en de betrokkenheid was groot.

Implementatie

De tien weken durende voorbereidingscursus van de NTB is niet geïmplementeerd. Verenigingen hadden geen mankracht (kader), onvoldoende voorzieningen (bijvoorbeeld geen zwembad) of geen interesse om de voorbereidingscursus aan te bieden. Daarnaast was er weinig vraag vanuit trio-deelnemers naar een dergelijke voorbereidingscursus.

Beschikken sportverenigingen over voldoende middelen?

Nee, er was een gebrek aan mankracht (kader) en voorzieningen (bijvoorbeeld zwembad).

1.3.8 Samenwerking met andere partijen

De belangrijkste partijen waarmee in het kader van het sportproject is samengewerkt zijn:

- Evenementorganisatoren: De evenementorganisatoren organiseerden triathlon/Trio-Triathlon evenementen.
- Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie (KNWU), Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB), Nederlandse Toer Fiets Unie (NTFU), Atletiekunie, Koninklijke Nederlandse Schaatsrijders Bond (KNSB): Met de KNZB was er een onderlinge uitwisseling van licenties. Als iemand bijvoorbeeld een licentie bij de KNZB had, dan kon deze licentie tevens gebruikt worden om deel te nemen aan een Trio-Triathlon/ triathlon evenement. Met de andere sportbonden is in het kader van Trio-Triathlon niet samengewerkt. De NTB heeft hier geen prioriteit aan gegeven. Lokaal is wel door verenigingen en organisaties met wielrenverenigingen, zwemverenigingen, fietsverenigingen, atletiekverenigingen en schaatsverenigingen samengewerkt.
- Gemeenten: De NTB heeft hiermee niet samengewerkt. Lokaal is wel met gemeenten samengewerkt.
- Proeftuin Duursporten in Noord-Holland: Binnen de proeftuin zijn trio-activiteiten aangeboden, waaronder de clinics.
- Bedrijven en scholen: De NTB heeft hiermee niet samengewerkt. Lokaal is wel met bedrijven en scholen samengewerkt.

Deze samenwerkingsverbanden hebben bijgedragen tot een positief resultaat (met name de samenwerking met evenementorganisaties).

1.3.9 Uitgaven en inkomsten

De NTB heeft nog geen totaaloverzicht van de uitgaven. Belangrijke uitgavenposten waren onder andere personeel (de projectcoördinator/personeel binnen NTB), materialen (badmutsen, startnummerbanden, etc.), (het organiseren van) clinics, drukwerk (posters en flyers) en de financiële bijdrage aan evenementorganisaties. Inkomsten kwamen onder andere uit daglicenties en opdrachten van verenigingen en evenementorganisaties. De NTB weet niet precies wat de inkomsten voor het Trio-Triathlon project waren, omdat de

inkomsten uit het Trio-Triathlon project niet te onderscheiden zijn van de overige inkomsten. De uitgaven zijn binnen het budget gebleven. De inkomsten en daarmee ook de opbrengsten zijn hoger dan verwacht, omdat er meer deelnemers waren dan verwacht.

De inspanningen die de NTB heeft geleverd en de uitgaven die zij heeft gedaan voor het ontwikkelen en implementeren van de voorbereidingscursus (draaiboek) en het meekrijgen van verenigingen, wegen niet op tegen de behaalde resultaten. Als de NTB dit van te voren had geweten, dan had zij zich vanaf het begin meer gericht op het direct ondersteunen van verenigingen en evenementorganisaties. Dat had naar haar mening meer opgeleverd. De NTB is wel blij met de groei in het aantal deelnemers, de bekendheid van Trio-Triathlon en het toegenomen draagvlak bij de verenigingen.

1.3.10 Vervolgactiviteiten

Lokaal zijn vervolgactiviteiten aangeboden bij verenigingen. Daarnaast konden deelnemers meedoen aan meerdere evenementen.

*1.3.11 Ondersteuning van NOC*NSF aan de sportbond voor uitvoering van het sportproject*

De NTB is op zich tevreden met de geboden ondersteuning. Als zij vragen had, dan was NOC*NSF makkelijk te bereiken. Er is geen intensief contact geweest met NOC*NSF. Dit was naar de mening van de NTB ook niet nodig. De bijeenkomsten voegden voor Trio-Triathlon niet veel toe, vooral de bijeenkomsten die waren gericht op de samenwerking met gemeenten. Op de één of andere manier kwam de NTB met Trio-Triathlon niet binnen bij gemeenten.

1.3.12 Continuïteit van het sportproject na beëindiging van de NASB subsidie

Trio-Triathlon is nu algemeen geaccepteerd, het is ingebed en evenementorganisaties zien de meerwaarde ervan in. Naar de mening van de NTB kan "Trio-Triathlon" zelfstandig voortbestaan door het succes van de implementatiefase, en is er geen verdere ondersteuning nodig. De NTB zal niet veel financiële middelen of personeelsuren steken in Trio-Triathlon. Zij is van plan om een projectcoördinator op vrijwilligersbasis aan te nemen die het project blijft "bewaken". Het draaiboek blijft beschikbaar en waarschijnlijk kunnen organisaties en verenigingen de overige materialen straks tegen kostprijs aanschaffen (badmutsen, startnummerbanden). Verder zal de NTB als bond in het algemeen verenigingen en evenementorganisaties blijven ondersteunen (dit is haar taak).

Financiering

Er is draagvlak voor Trio-Triathlon in het algemeen, maar de NTB zal zelf weinig financiële middelen investeren in het project.

Samenwerking met private partners

Er zijn geen concrete plannen om met private partners samen te werken. Ook ziet de NTB geen kansen om met private partners samen te werken.

Continuering op lokaal niveau

De NTB verwacht dat verenigingen en evenementorganisaties zelf een Trio-Triathlon kunnen (blijven) aanbieden. Zij moeten hierin tijd en mankracht investeren. Daarvoor krijgen zij inkomsten uit deelnemers en publiek terug. Verder blijven de draaiboeken, informatie en andere materialen (tegen kostprijs) beschikbaar voor verenigingen en evenementorganisaties.

1.4 Effectevaluatie

1.4.1 Trio-Triathlon deelnemers

Er zijn ongeveer 1.409 deelnemers aan een Trio-Triathlon benaderd voor het onderzoek, waarvan 465 deelnemers de baseline vragenlijst hebben ingevuld (respons van 33%). Na respectievelijk drie en zes maanden vulde, in vergelijking tot de baseline, 41% en 36% van de deelnemers een vragenlijst in.

Tabel 1: Respons

	Aantal (N)
Benaderd	± 1409
Baseline meting	465
Nameting 1 (na 3 maanden)	192
Nameting 2 (na 6 maanden)	169

De gegevens van de deelnemers op baseline (n=465) worden weergegeven in tabel 2. Het blijkt dat met name mannen deelnemen aan Trio-Triathlon. Verder is de gemiddelde leeftijd 37 jaar en de gemiddelde Body Mass Index (BMI) 24. Vrijwel alle deelnemers (81-92%, afhankelijk van de beweegnorm) voldoen aan de NNGB, Fitnorm en Combinorm. Eén procent van de deelnemers is inactief en 6% semi-actief. Vrijwel alle deelnemers blijken bij aanvang actief te sporten en 70% is lid van een sportvereniging of sportbond.

Om te bekijken of er een selectieve uitval is van deelnemers (bij de meting die na zes maanden is uitgevoerd) zijn de baseline gegevens van de deelnemers na zes maanden vergeleken met de baseline gegevens van alle deelnemers. Het blijkt dat deze twee groepen vergelijkbaar zijn, met één uitzondering, namelijk de groep die na zes maanden nog bij het onderzoek betrokken is, is relatief ouder in vergelijking met de totale groep.

Tabel 2: Kenmerken deelnemers op baseline

	Baseline alle deelnemers	Baseline deelnemers na 6 maanden
Aantal (N)	465	169
Geslacht (%)		
Man	70	71
Vrouw	30	29
Leeftijd (jaren)		
Gemiddelde \pm SD	37 \pm 11	41 \pm 10*
Min-max	18-64	20-64
Voldoen aan beweegnormen (%)		
NNGB	81	82
Fitnorm	89	93
Combinorm	92	95
Inactief	1	1
Semi-actief	6	4
Body Mass Index (BMI) (kg/m²)		
Gemiddelde \pm SD	24 \pm 3	24 \pm 3
Min-max	18-39	18-39
Sporten vóór deelname? (%)		
Ja	96	98
Nee, maar in het verleden wel	3	2
Nee, nooit actief gesport	1	1
Indien in het verleden wel gesport, hoe lang is dat geleden? (jaren)		
Aantal (N)	13	1
Gemiddelde \pm SD	7.4 \pm 8.6	15.0
Min-max	0.5-28.0	15.0-15.0
Lid van een sportvereniging/sportbond? (%)		
Ja, van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden	70	69
Nee	30	31

* Significant ($p < 0.05$) verschil tussen deelnemers die wel en niet in het onderzoek hebben gecontinueerd.

Na drie maanden is aan de deelnemers een aantal extra kenmerken gevraagd (zie tabel 3). Hieruit blijkt dat meer dan de helft van de deelnemers (59%) hoog opgeleid was. Tevens waren bijna alle deelnemers (97%) autochtoon en had 10% van de deelnemers een chronische ziekte of aandoening. De chronische ziekten en aandoeningen binnen deze groep waren erg gevarieerd en de meeste vielen binnen de categorie “anders”.

Tabel 3: Opleiding, etniciteit en chronische ziekten of aandoeningen (n=192)

	Na 3 maanden
Opleiding (%)	
Laag	1
Gemiddeld	41
Hoog	59
Etniciteit (%)	
Autochtoon	97
Westers allochtoon	3
Niet-westers allochtoon	0
Chronische ziekten of aandoeningen? (%)	
Ja	10
Nee	90
Indien ja chronische ziekten of aandoeningen, welke chronische ziekten of aandoeningen? (%)	
Aantal (N)	20
Diabetes	0
Hart- en vaatziekten	5
Astma, COPD of CARA	30
Reumatische aandoening	5
Anders	60

1.4.2 Kennismaking met Trio-Triathlon en redenen voor deelname

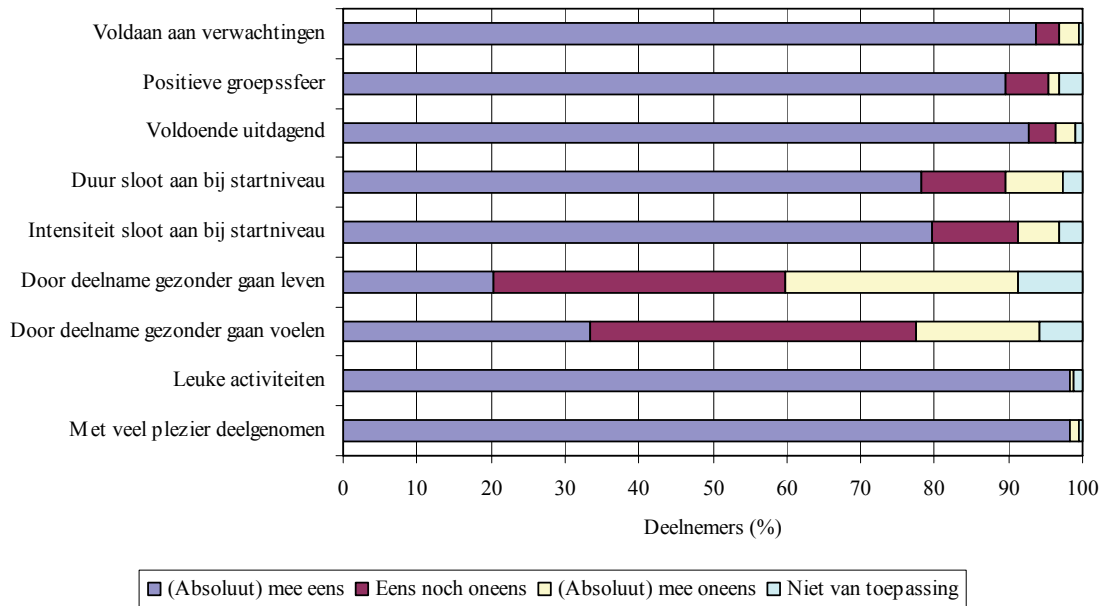
Bij de vraag hoe men op de hoogte was geraakt van Trio-Triathlon antwoordde 50% van de deelnemers dat ze dit via een familielid, vriend, kennis of collega hadden gehoord, 16% via een sportvereniging of trainer, 12% via een advertentie, 11% via internet en 10% via een folder, flyer of poster.

Deelnemers konden één of meerdere redenen aangeven om mee te doen aan Trio-Triathlon. De belangrijkste die werden aangegeven waren dat het voor de gezelligheid was (74%), dat het voor de prestatie was (37%), dat het voor de ontspanning was (35%), dat het de conditie verbeterde (24%) en dat ze wilden kennismaken met deze sport (13%).

1.4.3 Mening deelnemers over Trio-Triathlon

Na drie maanden is aan de deelnemers gevraagd wat hun mening was ten aanzien van het project Trio-Triathlon. De resultaten zijn weergegeven in figuur 1. Opvallend hierbij is dat vrijwel alle deelnemers enthousiast zijn over Trio-Triathlon. Ruim driekwart van de deelnemers gaf aan dat de duur en intensiteit goed aansloot bij hun startniveau. Een minderheid is van mening dat ze door deelname gezonder zijn gaan leven (20%) of zich gezonder zijn gaan voelen (33%).

Figuur 1: Mening deelnemers over Trio-Triathlon (n=192)

De deelnemers is ook gevraagd naar hun mening over de organisatie van het sportproject. Bijna alle deelnemers (ruim 90%) waren tevreden over de organisatie. Gemiddeld werd Trio-Triathlon beoordeeld met een rapportcijfer 8,3 (s.d. 0,8) op een schaal van 1 tot 10.

1.4.4 Redenen om wel of niet te blijven deelnemen aan Trio-Triathlons

Na zes maanden geeft 72% van de deelnemers aan nog steeds deel te nemen aan Trio-Triathlons. Als belangrijkste redenen dat men nog steeds deelneemt aan Trio-Triathlons worden door de betreffende deelnemers (n=122) genoemd dat ze hun conditie willen verbeteren (79%), dat ze het voor de gezelligheid (50%) of ontspanning doen (48%), dat ze het voor de prestatie doen (35%) en dat ze hun gezondheid willen verbeteren (24%).

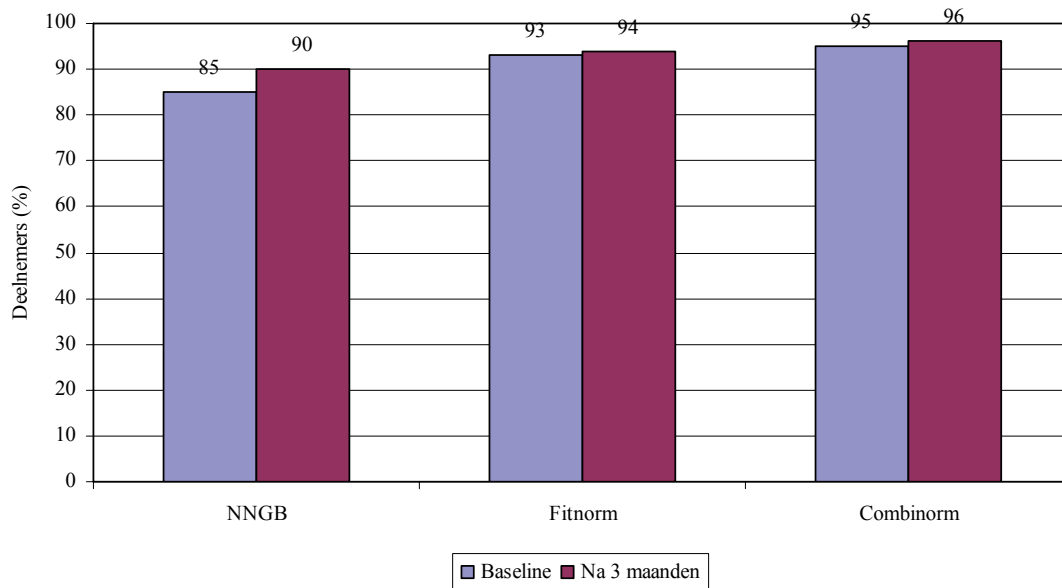
De belangrijkste redenen die worden aangedragen wanneer wordt gevraagd waarom deelnemers (n=46) met de activiteit zijn gestopt, zijn dat de sportactiviteit niet goed aansloot bij hun mogelijkheden (17%), er geen vervolgactiviteit was aangeboden (11%) en de activiteit op voor de deelnemer ongunstige tijden (7%) of te ver van de woonomgeving (7%) wordt georganiseerd. In de categorie “anders” werd vaak als reden aangegeven dat de Trio-Triathlon waaraan ze hadden deelgenomen een eenmalig evenement was.

1.4.5 Effecten van Trio-Triathlon op het beweggedrag

Effecten op het beweggedrag na drie maanden

Na drie maanden zijn er geen significante veranderingen in het percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB (85% vs. 90%), Fitnorm (93% vs. 94%) en Combinorm (95% vs. 96%) (zie figuur 2). Ook zijn er geen significante veranderingen in het percentage inactieven (1% vs. 0%) en semi-actieven (5% vs. 4%).

Figuur 2: Percentage deelnemers aan Trio-Triathlon dat voldoet aan de NNGB, Fitnorm en Combinorm, op baseline en na 3 maanden (n=192)

Wanneer gekeken wordt naar het aantal minuten dat deelnemers gemiddeld per week aan activiteiten besteden blijkt dat er, na drie maanden, geen significante veranderingen zijn opgetreden in het aantal minuten dat aan licht, matige of zwaar intensieve activiteiten wordt besteed. De verandering in de totale tijd die wordt besteed aan bewegen is net niet significant (zie tabel 4)

Tabel 4: Trio-Triathlon groep: Bewegen per intensiteitscategorie en de totale tijd besteed aan bewegen, op baseline en na 3 maanden (n=192)

	Baseline	Na 3 maanden	P-waarde
Bewegen per intensiteitscategorie, gemiddelde \pm SD (min/week)			
Licht intensieve activiteiten	1803 \pm 1154	1908 \pm 1154	0.24
Matig intensieve activiteiten	270 \pm 510	308 \pm 508	0.27
Zwaar intensieve activiteiten	563 \pm 364	605 \pm 428	0.09
Totale tijd besteed aan bewegen, gemiddelde \pm SD (min/week)	2635 \pm 1238	2820 \pm 1255	0.05

Effecten op het beweeggedrag na zes maanden

Na zes maanden blijken er geen significante veranderingen te zijn in het percentage deelnemers dat voldoet aan de NNGB (82% vs. 83%), Fitnorm (93% vs. 89%) en Combinorm (95% vs. 93%) ten opzichte van baseline. Hetzelfde geldt voor het percentage inactieven (1% vs. 2%) en semi-actieven (4% vs. 5%).

Wanneer gekeken wordt naar het aantal minuten dat besteed wordt aan activiteiten blijken er ook geen significante verschillen te zijn tussen de meting op baseline en na zes maanden (zie tabel 5).

Veranderingen in het beweeggedrag: Vergelijking met de controle groep

In tabel 5 staan de kenmerken gepresenteerd van de deelnemers aan Trio-Triathlon die zowel op baseline als na zes maanden een vragenlijst hebben ingevuld en de kenmerken van de op leeftijd en geslacht gemaakte controle groep. Bij aanvang van het onderzoek bleken de deelnemers aan Trio-Triathlon op een aantal elementen niet vergelijkbaar te zijn met de controle groep. Zo was de Trio-Triathlon groep significant jonger en beweegt deze groep significant meer dan de controle groep. Dit is zichtbaar in significante verschillen in alle beweegnormen, het percentage inactieven en semi-actieven en het aantal minuten dat besteed wordt aan matig intensieve en zwaar intensieve activiteiten.

Ook na zes maanden blijken de verschillen in het beweeggedrag significant te zijn. Dit komt echter niet doordat Trio-Triathlon een positief effect heeft op het beweeggedrag van de deelnemers (zoals in de paragraaf “effecten na zes maanden” is beschreven bleek er geen effect van Trio-Triathlon op het beweeggedrag van de deelnemers te zijn). Het gevonden verschil na zes maanden is te verklaren uit het grote verschil in het beweeggedrag tussen beide groepen op baseline wat na zes maanden nog zichtbaar is.

Tabel 5: Kenmerken Trio-Triathlon groep en controle groep, op baseline en na 6 maanden

	Trio-Triathlon groep	Controle groep	P-waarde ^a
Aantal (N)	169	169	
Geslacht (%)			
Man	71	71	1.0
Vrouw	29	29	
Leeftijd (jaren)			
Gemiddelde ± SD	41 ± 10	46 ± 9	<0.0001*
Min-max	20-64	21-69	
Voldoen aan NNGB (%)			
Baseline	82	60	<0.001*
Na 6 maanden	83	60	0.002*
Voldoen aan Fitnorm (%)			
Baseline	93	49	<0.001*
Na 6 maanden	89	57~	0.03*
Voldoen aan Combinorm (%)			
Baseline	95	67	<0.001*
Na 6 maanden	93	72	0.003*
Inactief (%)			
Baseline	1	7	0.02*
Na 6 maanden	2	9	0.01*
Semi-actief (%)			
Baseline	4	26	<0.001*
Na 6 maanden	5	19	0.01*
Licht intensieve activiteiten, gemiddelde ± SD (min/week)			
Baseline	1840 ± 1208	1782 ± 1213	0.66
Na 6 maanden	1914 ± 1081	1930 ± 1048	0.51
Matig intensieve activiteiten, gemiddelde ± SD (min/week)			
Baseline	277 ± 505	444 ± 675	0.01*
Na 6 maanden	281 ± 535	373 ± 584	0.89
Zwaar intensieve activiteiten, gemiddelde ± SD (min/week)			
Baseline	563 ± 380	268 ± 393	<0.001*
Na 6 maanden	539 ± 429	272 ± 345	0.01*
Totale tijd besteed aan bewegen, gemiddelde ± SD (min/week)			
Baseline	2680 ± 1326	2494 ± 1263	0.19
Na 6 maanden	2734 ± 1192	2575 ± 1134	0.62

^a P-waarde voor het verschil tussen de groepen. Bij de meting na 6 maanden is gecorrigeerd voor de bewegwaarde en leeftijd op baseline.

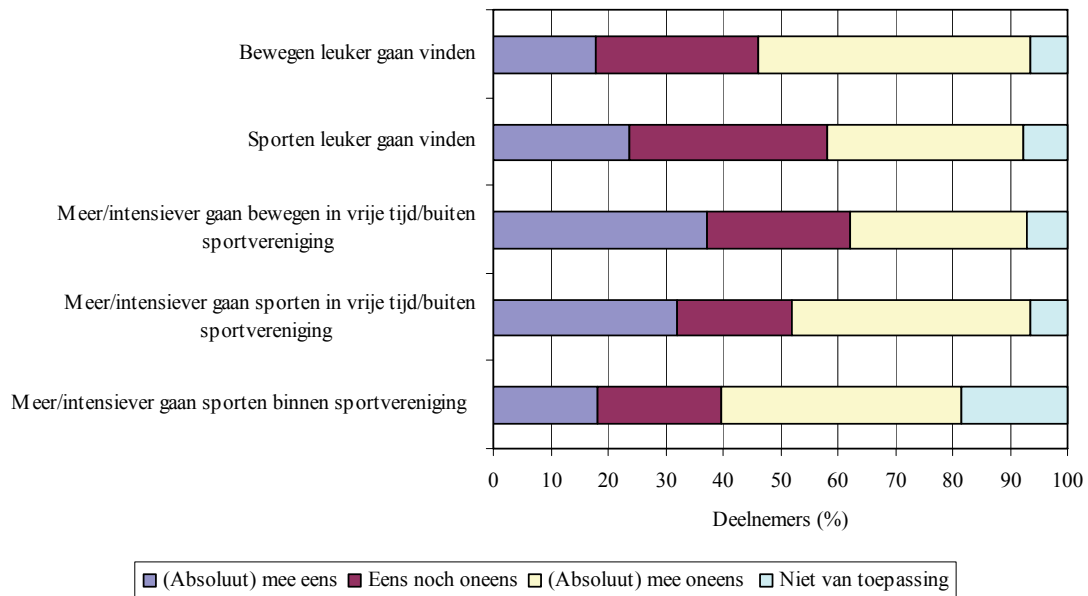
* Significant ($p < 0.05$) verschil tussen de groepen.

~ Significante ($p < 0.05$) verandering binnen de groep.

1.4.6 Mening deelnemers over veranderingen in sport- en beweggedrag

Na zes maanden is aan de deelnemers gevraagd naar hun mening over veranderingen in hun sport- en beweggedrag door deelname aan Trio-Triathlon. Het blijkt dat ongeveer een derde van de deelnemers van mening is dat deelname aan Trio-Triathlon hun sport- en beweggedrag heeft beïnvloed (zie figuur 3).

Figuur 3: Mening deelnemers over veranderingen in sport- en beweggedrag na 6 maanden (n=169)

1.4.7 Doorstroom naar de georganiseerde sport

Bij aanvang van het onderzoek was 69% van de deelnemers aan Trio-Triathlon lid van een sportvereniging/sportbond. Na zes maanden was er geen verandering in het percentage deelnemers dat lid was van een sportvereniging/sportbond. In de controle groep was 40% van de deelnemers lid van een sportvereniging/sportbond, zowel bij aanvang van het onderzoek als na zes maanden. Dit bleek op beide momenten significant te verschillen van de Trio-Triathlon groep (zie tabel 6).

Tabel 6: Het percentage deelnemers dat lid is van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden, op baseline en na 6 maanden: Trio-Triathlon groep en controle groep

	Trio-Triathlon groep	Controle groep	P-waarde ^a
Aantal (N)	168	169	
Ja, lid van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden (%)			
Baseline	69	42	<0.001*
Na 6 maanden	70	41	0.02*

^a P-waarde voor het verschil tussen de groepen. Bij de meting na 6 maanden is gecorrigeerd voor het percentage deelnemers dat lid is van 1 of meerdere sportverenigingen/sportbonden en leeftijd op baseline.

* Significant ($p < 0.05$) verschil tussen de groepen.

1.5 Conclusies

Het project Trio-Triathlon is minder goed verlopen dan verwacht. Veel doelstellingen die in het kader van het NASB waren gesteld zijn niet gehaald en deelname aan Trio-Triathlon heeft geen positieve effecten op het beweeggedrag. Positieve resultaten van het project zijn dat er meer bekendheid, acceptatie en draagvlak is voor de Trio-Triathlon, zowel bij de organiserende partijen als bij de atleten die deelnemen aan een (Trio-) triathlon.

In het kader van het NASB, setting sport was het activeren van deelnemers één van de belangrijkste doelstellingen. In het kader hiervan zou de NTB een voorbereidingscursus voor Trio-Triathlons aanbieden. Deze voorbereidingscursus is niet van de grond gekomen doordat het accent van de NTB op de organisatie van Trio-Triathlons lag en door gebrek aan belangstelling bij verenigingen. Dit verklaart mede waardoor er geen effecten zijn gevonden op het beweeggedrag van de deelnemers aan Trio-Triathlon, aangezien dit vaak deelnemers aan een eendaags evenement waren. Van eendaagse evenementen kan niet verwacht worden dat dit leidt tot effecten in het beweeggedrag, ook al moet voor een eendaags evenement als Trio-Triathlon wel getraind worden wat indirect wel tot beweeg-effecten kan leiden. Een andere verklaring dat er geen effecten zijn gevonden is dat de deelnemers bij aanvang al heel actief waren. Slechts 7% van de deelnemers was inactief of semi-actief. Blijkbaar is deelname aan Trio-Triathlon voor minder actieve mensen een te hoge drempel. Wanneer de voorbereidingscursus succesvol was geïmplementeerd had bekeken kunnen worden in hoeverre deze de drempel voor deelname had verlaagd.

Volgens de NTB waren de meeste doelstellingen erg ambitieus geformuleerd en was dit mede de reden dat ze niet behaald zijn. Met de behaalde resultaten is nu wel een basis neergezet waardoor de organisatie van Trio-Triathlons in de toekomst eenvoudiger en relatief goedkoop kan worden uitgevoerd.